

فرستنده :

تهران-۱۵۱۱۷۱۵۱۱۱
 خیابان ولی عصر - بالاتر از
 شهید بهشتی - کوچه ی
 دل افروز - شماره ۹- زیرزمین
 صندوق پستی ۴۵۱-۱۵۱۱۵
 تلفن و دورنگار
 ۸۷۱۵۴۲۴ و ۸۷۲۸۳۱۷
maminstitute@kosar.net
info@madaraneemrooz.com
www.madaraneemrooz.com

گیرنده :

.....

.....

.....

.....

پیک
مام

شماره
۳۰

خبرنامه‌ی داخلی
موسسه
مادران امروز

دی ۱۳۸۳
ژانویه ۲۰۰۴
ذیحجه ۱۴۲۵

مجموعه کتاب‌های ارتباط بین دو نسل منتشر شد.

این مجموعه‌ی ده جلدی به منظور یاری به والدین یا بزرگ‌ترهایی نوشته شده است که می‌خواهند نوجوانان را بهتر بشناسند تا با آن‌ها ارتباط بهتری برقرار کنند. چهار جلد اول این مجموعه به روشن کردن فواسته‌ها و انتظارات والدین و نقش آن‌ها و سایر عوامل تاثیرگذار بر تربیت می‌پردازد و در چهار جلد بعدی ویژگی‌های دوره‌ی نوجوانی و روش‌های صحیح برفورد با نوجوان مطرح می‌شود. جلد نهم برای تکمیل اطلاعات والدین درباره‌ی بلوغ در پسران و دختران و کتاب دهم درباره‌ی چگونگی مطالعه و استفاده از این مجموعه است.

این مجموعه توسط موسسه مادران امروز با پشتیبانی مرکز امور مشارکت زنان منتشر شده است.

با یاد دوست

که مدارا و مهر مادری
ذره‌ای از کان مهر و مدارای اوست

● مختصری از فعالیت‌های موسسه

در ماه آذر و دی برنامه‌های زیر در موسسه برگزار شد :

- گام رفتاربا کودک (خانم فاطمه صهبای)
- گام رفتاربا کودک (خانم ماریا ساسان‌نژاد)
- گام تشویق و تنبیه (خانم فاطمه صهبای)
- گام رفتار با نوجوان (خانم فاطمه ایرانپور)
- گام روابط زناشویی (خانم شیوا موفقیان)
- گام رشد جنسی کودک و نوجوان (خانم شیوا موفقیان)
- گام کتابخوانی و قصه‌گویی (خانم مرضیه شاه‌کرمی)

- گام ارتباط کلامی (خانم مریم احمدی)
- گام مقدمه‌ای بر خودشناسی کاربردی (خانم مریم احمدی)
- کارگاه کار فرهنگی با نوزادان (خانم مرضیه شاه‌کرمی)
- کارگاه مدیریت زمان (خانم مریم احمدی)

● سخنرانی ماهانه‌ی آذر و دی

جلسه‌ی ماهانه‌ی آذر و دی با موضوع‌های "بهداشت و سلامتی بانوان" با کارشناسی خانم دکتر صبا زرگرزاده و "انضباط با لبخند" با کارشناسی خانم فرشته مجیب برگزار شد.

● گروه‌های داوطلب

در این ماه جلسه‌های تمامی گروه‌های داوطلب به روال گذشته تشکیل شد.

● برنامه‌های خارج از موسسه

فرهنگسراها

خانه مشیق اندیشه (شهرداری منطقه ۱۶):

- گام رفتار با کودک "خانم‌ها افسانه شهرزاد و نگین شهری"
- گام بازی و اندیشه "خانم‌ها رباب ایرانپور و مریم محمدی"

فرهنگسرای بانو:

اجرای جشن بازی‌های سنتی توسط گروه بازی موسسه
روز جمعه ۸۳/۱۰/۱۸

مهد کودک‌ها

- برگزاری گام رفتار با کودک در مهد فرشته‌های کوچک با کارشناسی خانم نگین نابت
- برگزاری جلسه‌ی سخنرانی درباره‌ی قاطعیت در خانواده در مهد کودک یاسمن با کارشناسی خانم مریم احمدی

مدرسه‌ها

- برگزاری گام رفتار با نوجوان در مدرسه کار و دانش مقدم سامان با کارشناسی خانم فاطمه ایرانپور
- برگزاری جلسه‌ی آموزشی با موضوع ویژگی‌های رفتار با نوجوان در مدرسه‌ی راهنمایی عصرخرد دانش (منطقه ۸) با کارشناسی خانم فاطمه ایرانپور
- برگزاری جلسه‌های مشاوره‌ی فرهنگی به منظور اجرای طرح آزمایشی موسسه مادران امروز با عنوان اوقات فراغت در مدرسه "با همکاری مدرسه‌ی راهنمایی دخترانه لاله (منطقه ۶)"

● سمینارها و همایش‌ها

در این ماه در سمینارها و همایش‌های زیر سخنرانی ارایه کرده‌ایم:

- کارگاه ظرفیت‌یابی و ظرفیت‌سازی تشکلی‌های غیردولتی در فعالیت‌های سوادآموزی - برگزارکنندگان: دفتر منطقه‌ای ایسکو، نهضت سوادآموزی، استانداری و سازمان آموزش و پرورش شهر تهران
- همایش "بم روایت سبز امید" - بررسی تعامل سازمان‌های دولتی و غیر دولتی استان تهران در بم

● موسسه در رسانه‌ها

سیمای جمهوری اسلامی ایران (بخش مراسم دریافت جایزه‌ی ترویج علم ایران)، رادیو جوان (مصاحبه برای آشنایی با موسسه به عنوان نهاد برگزیده‌ی ترویج علم ایران)، روزنامه اطلاعات (درج مطالب آموزشی موسسه در چند شماره‌ی روزنامه)، کتاب هفته، ویژه‌نامه بم روایت سبز امید - ضمیمه ماهنامه آینه تهران

● برنامه‌های آینده

گام‌ها و کارگاه‌ها	تاریخ آغاز	تعداد جلسه	گرداننده	ساعت
رشد جنسی کودک و نوجوان	۸۳/۱۱/۴	۴	خانم شیوا موقیان	۹-۱۱
بازی و اندیشه	۸۳/۱۱/۱۱	۵	آقای محمود سلطانی	۳-۵
هدف‌گذاری و برنامه‌ریزی	۸۳/۱۱/۱۳	۱	خانم مریم احمدی	۹-۱۱
روابط زناتسویی	۸۴/۱/۲۱	۵	خانم شیوا موقیان	۹-۱۱
رفتار با نوجوان	۸۴/۱/۲۱	۹	خانم فاطمه ایرانپور	۹-۱۱
مقدمه‌ای بر خودشناسی	۸۴/۱/۲۲	۱۶	خانم مریم احمدی	۹-۱۱
ارتباط کلامی	۸۴/۱/۲۵	۶	-	۹-۱۱
بازی و اندیشه	۸۴/۱/۲۸	۵	آقای محمود سلطانی	۴-۶
قصه‌گویی و کتابخوانی	۸۴/۱/۲۹	۴	خانم مرضیه شاه‌کرمی	۹-۱۱

● سخنرانی ماهانه‌ی بهمن ماه

موضوع سخنرانی بهمن ماه "چگونه با سرطان پستان خطر جدی سلامت زنان مبارزه کنیم؟"، کارشناس برنامه سرکار خانم دکتر آزاده جولایی و زمان برگزاری جلسه ۸۳/۱۱/۶ ساعت ۹ صبح در محل موسسه مادران امروز است.

● شهرستان‌ها

- ادامه‌ی اجرای طرح آموزش از راه دور مادران در شهرستان قائم‌شهر (مهد کودک شادمانه)
- شروع اجرای طرح آموزش از راه دور مادران در شهرستان رفسنجان و برگزاری جلسه‌های توجیهی برای شرکت‌کنندگان این طرح
- آموزش مهارت‌های زندگی به نوجوانان زبان آموز موسسه‌ی کیش رفسنجان

● ارتباطات و همکاری‌ها

درماه‌های آذر و دی با سازمان‌ها و نهادهای زیر ارتباط، مشاوره یا همکاری داشته‌ایم:

کمیته‌ی حمایت پایدار از کودک و خانواده در بم، مرکز امور مشارکت زنان، شورای کتاب کودک، فرهنگسرای بانو، نهضت سوادآموزی، دانشگاه شهید بهشتی، ستاد حوادث غیرمترقبه استانداری تهران، انجمن ترویج علم ایران، نشریه مادران، انتشارات پیک ادبیات، موسسه خیریه عمل

● تبریک

خانواده‌ی عزیز شورای کتاب کودک

چهل و سومین سال تولدتان را تبریک می‌گوییم و امیدواریم مثل همیشه بتوان باشید و تجربه‌های فراوانتان راهنمای پویندگان و عاشقان راه کودک و کتاب باقی بماند.

● تسلیت

خانم میرهادی عزیزمان عمل زندگی انسان‌ها بهترین نشان از اعتقادات و باورهای آن‌هاست و شما بازهم در عمل ثابت کردید که اعتقاد و باورتان به زندگی، شادی و کار چه استوار در برابر مرگ و غم ایستادگی می‌کند. مثل همیشه پویا باشید و در برابر غم توانا

۱- ترویج علم بطور کلی یعنی چه و چه هدف‌هایی را دنبال می‌کند؟
 ۲- ترویج علم در حوزه‌ی علوم انسانی به ویژه روانشناسی چه هدف‌ها و معیارهایی دارد؟

با استناد به مطالب منتشر شده از سوی انجمن ترویج علم ایران، شاید بتوان گفت که ترویج علم به مفهوم عام آن یعنی مجموعه‌ای از فعالیت‌های مستمر و با برنامه که به همه‌فهم کردن علم یاری می‌رساند، سبب اشاعه‌ی تفکر و بینش علمی می‌شود و به مردم کمک می‌کند تا برای حل مسایل فردی و اجتماعی از شیوه‌های علمی بهره بگیرند.

ترویج علم به نیازهای روز افزون مردم، از طریق به کارگیری علم پاسخ می‌دهد و خلاصه با توزیع عادلانه‌تر علم و دست‌آوردهای آن بین مردم به تصمیم‌سازی‌های متکی به شناخت علمی و توسعه‌ی عدالت اجتماعی یاری می‌رساند.

بی‌شک این تعاریف و هدف‌ها در حوزه‌ی ترویج شاخه‌های گوناگون علم جلوه‌های ویژه‌ای می‌یابند و هر یک از علوم بنا به ماهیت خود می‌تواند تا حدودی به این هدف‌ها جامه‌ی عمل ببوشاند. البته چیزی که مسلم است این است که مفهوم، هدف‌ها و معیارهای ترویج علم نمی‌تواند بر حسب موضوع یک علم، کنار گذاشته شود یا خدشه‌دار شود.

اما درباره‌ی روانشناسی، روانشناسی دانشی است که با مطالعه‌ی رفتار آشکار و نهان انسان سروکار دارد و هدفش توصیف، تبیین، پیش‌بینی و تغییر رفتار است و وقتی می‌خواهد در اختیار عموم قرار گیرد، نمی‌تواند از هدف‌های کلی خود تهی شود و هدف‌ها و معیارهای ترویج علم نیز باید آن را بیش از پیش در خدمت حل مسایل مردم و رفع نیازهای روزافزون آنان از طریق به کارگیری داده‌های علم روانشناسی قرار دهد.

داده‌های علم روانشناسی و دست‌آوردهای آن نیز بنا به ماهیت این علم نمی‌تواند مثل علوم محض یا علوم تجربی از صراحت و روشنی کافی برخوردار باشد همچنین اثرات آن در رفتار انسان ناگهانی و فوری بروز نمی‌کند و اندازه‌گیری و سنجش اثربخشی یافته‌های آن نیز، در دراز مدت مقدور می‌شود.

با توجه به همه‌ی این نکات و درهم آمیختن آن‌ها صدای زنگ خطری در عرصه‌ی ترویج علوم انسانی به ویژه روانشناسی به گوش می‌رسد که حکایت از این می‌کند که این عرصه دارد به وسیله‌ی نوعی شبه علم تهدید می‌شود و در واقع اسیر تاخت و تاز چیزی غیر از علم روانشناسی شده است که به ظاهر تحت عنوان حل مسایل مردم از طریق روانشناسی‌های کاربردی و در باطن در ضدیت با ماهیت این علم و هدف‌های ترویج آن عمل می‌کند و نتیجه‌ی غایی آن به نفع جریان‌ها یا اشخاصی است که

در روز ۱۹ دی امسال طی مراسمی در محل انجمن مفاخر ایران، برگزیدگان این دوره‌ی جایزه ترویج علم ایران معرفی شدند. در این مراسم موسسه مادران امروز برای دریافت تندیس، لوح تقدیر و جایزه‌ی نقدی و ۱۲ نفر از استادان و پژوهشگران برای دریافت لوح تقدیر انتخاب شدند. برگزیدگان از بین ۱۲۰ کاندیدای این دوره انتخاب شدند. معیارهای مورد توجه در بیانیه‌ی هیات داوران جایزه ترویج علم ایران ۱۳۸۳ به این صورت خلاصه شده است: انگیزه، تداوم، گستردگی در سطح کشور و منطقه، برنامه‌ریزی، تنوع فعالیت‌ها، توجه به هویت، پاسخ به نیازهای گروه‌های خاص، ارزش و نوآوری‌های علمی، کار گروهی، زمینه‌سازی برای فعالیت‌های داوطلبانه خصوصاً برای نوجوانان و جوانان.

در این بیانیه آمده است: "تندیس انجمن ترویج علم ایران ۱۳۸۳ به انضمام لوح تقدیر و جایزه‌ی نقدی انجمن به موسسه مادران امروز به پاس کوشش چشمگیر آن موسسه در ارج نهادن به فعالیت‌های خودجوش فرهنگی و طرح مباحث مربوط به سلامت روحی و جسمی مادران و کودکان و نیز ترویج علم در خانواده، اهدا می‌شود." ضمن تشکر از انجمن ترویج علم ایران برای تشویق تلاش در گسترش علم، متن سخنرانی خانم مریم احمدی در این مراسم را به اطلاع می‌رسانیم:

به نام خدا

من به نمایندگی از طرف آقای سیامک جولایی مدیرعامل موسسه مادران امروز و از طرف همه‌ی اعضا و گروه‌های داوطلب و موظف و کارشناسان و مشاوران موسسه از اعضای هیئت داوران جایزه ترویج علم، هیئت مدیره و اعضای محترم انجمن ترویج علم ایران سپاسگزارم که افتخار کسب جایزه هفتمین دوره‌ی ترویج علم ایران را نصیب موسسه‌ی مادران امروز کردند.

ما صمیمانه اعلان می‌کنیم که دریافت چنین جایزه‌ای بار مسئولیت و هدفمندی موسسه را برای ترویج علوم انسانی به ویژه روانشناسی و تعلیم و تربیت به مراتب بیش از پیش خواهد کرد و بی‌تردید هدف انجمن ترویج علم نیز از چنین تشویقی جز این نیست.

در این جا اجازه می‌خواهم نکاتی را درباره‌ی ترویج علوم انسانی که مدت‌هاست موسسه‌ی ما برای بیان آن دنبال فرصت می‌گشت با شما فرهیختگان، دانش‌پژوهان و علاقه‌مندان ترویج علم در میان بگذارم. صحبت‌ها را با دو پرسش و صراحت بخشیدن به آن‌ها ادامه می‌دهم:

آگاهانه یا ناآگاهانه از این موقعیت به سود خود یا در هر حال نه به سود مردم بهره می برند .

نگاهی حتی سرسری به دکه‌های روزنامه‌فروشی ، نگاهی دقیق‌تر به کتابفروشی‌ها و کسب اطلاعات مختصری از مراکز به اصطلاح فرهنگی که به اطلاع‌رسانی در زمینه‌های روانشناسی برای عموم می‌پردازند می‌تواند صدای زنگ خطر را هرچه بلندتر به گوش برساند .

چه تعداد از عناوین نشریه‌های به ظاهر روانشناسانه ، به واقع به ترویج علوم انسانی به معنای صحیح آن می‌پردازند ؟ در حوزه‌ی انتشار کتاب چه خبر است ؟ عنوان‌های عام روانشناسی خودکفا، روانشناسی برای همه ، روانشناسی کاربردی، علوم باطنی، علوم روحی و ... که روی جلد شمار فراوانی از نشریات و کتاب‌های مربوط به روانشناسی می‌بینیم به واقع از چه چیزی خبر می‌دهد ؟ در مراکز که تحت عنوان مراکز فرهنگی برای به اصطلاح پاسخ به نیازهای روانشناختی مردم و رهاندن آن‌ها از فشارهای زندگی مشغول به کار هستند، چه می‌گذرد ؟ آیا آنچه ایشان بین مردم اشاعه می‌کنند همان روانشناسی مورد نیاز انسان است که سبب ترویج تفکر و بینش علمی می‌شود و به مردم کمک می‌کند تا مسایل فردی و اجتماعی‌شان را به شیوه‌ای علمی حل کنند ؟

حتی اگر پاسخ مستقیم و فوری صاحبان چنین امکاناتی به این پرسش‌ها مثبت باشد ، این پاسخ برای تردیدی که خاص ذهن‌های مجهز به تفکر علمی است ، قانع‌کننده نیست زیرا همان‌طور که اشاره شد ، ماهیت علم روانشناسی چیزی نیست که کوشش در ترویج آن فوری و در کوتاه‌مدت پاسخ گوید و از سوی دیگر فشارهای اجتماعی و نیاز مردم به حل مسایل گوناگونی که با آن درگیر هستند آنان را به خیل مشتاقان دستیابی به نوعی حل‌المسائل روانی تبدیل می‌کند و عرصه را برای تاخت‌وتاز شبه علم‌های سهل‌الوصول و فرصت را برای ساده‌انگاران و سودجویان مغتنم می‌سازد .

البته نمونه‌هایی اندک که می‌کوشند به هدف‌ها و اصول ترویج علم در حوزه‌ی علوم انسانی پایبند باشند فعلا از حوزه‌ی این بحث خارج هستند که ، تعدادشان اندک است و احترامشان واجب .

بحث ما بر سر ضرورت وجود ضوابط و معیارها و آگاهی نسبت به آن‌ها برای همگانی کردن علم روانشناسی است در جایی که مردم با مشکلات بسیار دست به گریبان هستند و این علم باید به خدمت مردم درآید .

نکته‌ی دیگری که همکاران و کارشناسان ما به ویژه گروه بررسی کتاب در موسسه به آن اشاره می‌کنند ، حضور کتاب‌های درست و علمی در زمینه‌ی روانشناسی در بازار نشر ماست . اما این کتاب‌ها به دلایل گوناگون نمی‌تواند در خدمت مردم عادی

قرار گیرد . ما با احترام و تقدیر از نویسندگان ، مترجمان و ناشران چنین کتاب‌هایی به نتیجه رسیده‌ایم که برای بهره‌گیری همگان از این نوع کتاب‌ها نیاز به واسطه‌هایی آگاه و با تجربه در حوزه‌ی ترویج علوم انسانی هست تا مفهوم این کتاب‌ها را برای مخاطب عام آن ساده و قابل فهم کند . این کوشش می‌تواند به شکل کتاب‌های آسانی خود را نشان دهد که برگرفته از مفاهیم کتاب اصلی و با الهام از آن ساخته می‌شود . ما گمان می‌کنیم چنین کوشش‌هایی باید در جامعه به شکلی معیارمند و آگاهانه متداول شود و حساب آن از برخی کتاب‌سازی‌های نادرست جدا شود تا به ترویج فرهنگ مطالعه در حوزه‌ی روانشناسی دامن بزند . در این‌جا فرصت را مغتنم می‌شماریم و از انجمن ترویج علم ایران می‌خواهیم که :

۱- فرصتی را برای بررسی عملکرد مراکز که به جای ترویج علم به اشاعه‌ی شبه‌علم و ضدعلم در حوزه‌ی علوم انسانی می‌پردازند ، فراهم سازند . دست‌آوردهای این حرکت کم از پرداختن به معیارهای ترویج علم نیست . به این ترتیب می‌توانیم به معیارهایی دقیق‌تر و بایدونبادهایی برای کار علمی ترویج روانشناسی بین مردم دست یابیم و تا حد ممکن جامعه را از گزند شبه علم و حرکت‌هایی که در نهایت به ضدیت با تفکر و بینش علمی می‌پردازد در امان نگه داریم .

۲- فرصتی را برای بررسی کتاب‌ها و نشریه‌هایی که هدف آن‌ها ترویج روانشناسی بین مردم است فراهم سازند ، تا به این ترتیب به معیارهایی برای ترویج روانشناسی از طریق نوشتار دست یابیم . این حرکت خود نیز از نوع ترویج علم است در بین صاحبان قلم و اندیشه .

۳- می‌دانیم که کوشش برای ترویج علم یک فعالیت جمعی است ، بنابراین از همه‌ی شخصیت‌های حقیقی و حقوقی که به نوعی با این حوزه مرتبط هستند می‌خواهیم برای صراحت بخشیدن و سامان دادن به چگونگی ترویج علوم انسانی به ویژه روانشناسی ، به این حرکت مهم بپیوندند .

وسخن پایانی ، باز هم ، اینکه :

عرصه‌ی ترویج علوم انسانی ، بویژه روانشناسی ، توسط نوعی شبه‌علم تهدید می‌شود و برای همین بایسته است که با ترویج صحیح علم در این عرصه ، جامعه را از گزند شبه‌علم و حرکت‌هایی که در نهایت به ضدیت با تفکر و بینش علمی می‌پردازد در امان نگه داریم . به همین مناسبت ، از فرصت استفاده می‌کنیم و با خوشوقتی اعلان می‌داریم که موسسه مادران امروز (مام) افتخار و اعتبار کسب‌جایزه‌ی ترویج علم ایران در سال ۱۳۸۳ را برای بنیانگذاری بخش تازه‌ای در موسسه، با هدف **”پژوهش در ترویج روانشناسی”** اختصاص خواهد داد.